

Ju2017/01226/L2

Justitiedepartementet

Yttrande över Betänkande av 2014 års vårdnadsutredning (SOU 2017:6) - *Se barnet!*

Inledning

Under utredningens gång ombads tingsrätten att yttra sig över vissa frågor. Frågorna berörde konfliktnivån och samarbetsförmågan mellan parterna, medling och domstolens arbete att nå samförståndslösningar, obligatorisk medling och vårdnadsutredningars kvalitet. Frågorna handlade också om verkställighet, skyddade personuppgifter och allvarligt våld i familjen.

Av tingsrättens svar på frågorna framgår sammanfattningsvis att tingsrätten bland annat ansåg

- att det sannolikt finns flera skäl till att familjemålen ökar, såsom en ökad medvetenhet hos föräldrar som medför att fler är beredda att tvista för sin rätt, att målen har viss internationell anknytning och att föräldrarna har psykosociala problem som synliggörs i större utsträckning än tidigare,
- att det finns en uppenbar risk att 6 kap. 5 § föräldrabalken i dess nuvarande lydelse inte uppmuntrar föräldrar att samarbeta,
- att fyra veckors medling är alltför kort tid för att medlaren ska kunna fullgöra sitt uppdrag på ett bra sätt och att åtta till tio veckor nog är en rimligare tidsåtgång samt att en medlare måste ha adekvat utbildning,
- att parter inte sällan kommer till domstol utan att ha gjort ansträngningar att nå en samförståndslösning, att en av anledningarna till det kan vara att rättshjälpslagen föreskriver att talan ska väckas inom viss tid och att det finns skäl att se över den bestämmelsen samt att det bör införas en obligatorisk skyldighet att genomgå medling innan talan väcks vid domstol och eventuellt också innan rättshjälp beviljas,
- att vårdnadsutredningarna generellt håller hög kvalitet, att det skulle vara bra med allmänna riktlinjer om vad en utredning bör innehålla och att utredningarna tar allt längre tid,
- att det är för enkelt att inleda ett verkställighetsärende och att rättens sammansättning bör ses över,
- att forumreglerna vid skyddade personuppgifter behöver ses över och att fler domstolar än Stockholms tingsrätt bör vara reservforum,
- att det bör ankomma på tingsrätten att beakta i vad mån uppgifter omfattas av sekretess och att varken parter eller ombud är tillräckligt

uppmärksamma på att det krävs att part begär sekretess för att domstolen ska ta ställning i frågan.

Tingsrätten har fortfarande den inställning som då redovisades.

Tingsrättens yttrande

Tingsrätten avstyrker förslaget om införandet av lagen om informationssamtal med föräldrar i konflikt om barn (informationssamtalslagen) och de följdförslag som följer av huvudförslaget.

I den mån inget annat anförs nedan har tingsrätten ingen erinran mot förslagen i övrigt och de tillstyrks därmed. Tingsrätten är positiv de förslag som lämnats om ändrade förutsättningar att döma till gemensam vårdnad samt de ändringar som gjorts beträffande föräldrarnas förmåga att sätta barnets behov framför den egna konflikten och föräldrarnas förmåga att ta ett gemensamt ansvar för barnet. Tingsrätten är också positiv till förslagen om forum vid skyddade personuppgifter och att medlare ska ha särskild kompetens.

Informationssamtalslagen

Enligt direktiven skulle utredningen bland annat ta ställning till

- om det finns andra sätt att ytterligare stärka föräldrars möjlighet att nå samförståndslösningar inför och under en domstolsprocess, och
- om det ska införas en lagstadgad skyldighet för föräldrar att delta i samarbetsamtal eller medling innan en domstolsprocess inleds.

En viktig utgångspunkt för utredningens arbete har varit att hjälpa föräldrarna att nå samförståndslösningar i syfte att undvika ett domstolsförfarande. Utredningen har redovisat regelverket i några andra nordiska länder, bland annat en norsk modell med obligatoriskt medlingsförfarande för alla separerande föräldrar. Tingsrätten ifrågasätter varför inte denna modell eller andra modeller för att nå samförståndslösningar har analyserats närmare. Tingsrätten hade förväntat ett förslag som hade haft till syfte att lösa konflikten utanför domstol. Det ifrågasätts om en rent informativ process i form av ett informationssamtal kommer att leda till samförståndslösningar rörande barnet.

Om förslaget genomförs har tingsrätten följande övergripande synpunkter.

Förslaget innebär en risk för en komplicerad, byråkratisk och ineffektiv process i domstol. Tingsrätten kan redan nu förutse situationer där handläggningstiden kommer förlängas väsentligt till följd av de komplicerade föreslagna reglerna om företeende av giltigt samtalsintyg. Den föreslagna lösningen är enligt tingsrätten inte förenlig med barnets bästa.

Handläggningen av mål om vårdnad, boende och umgänge – metoden Konflikt och försoning

Om parterna inte kommer överens utanför domstol måste det finnas utrymme att hitta samförståndslösningar vid handläggning i domstol. Tingsrätten delar

uppfattningen att metoden Konflikt och försoning kan vara en metod för att uppnå samförståndslösningar.

Av utredningen framgår att familjerättens arbete bedrivs mer eller mindre uttalat som ett uppdrag inom ramen för rättens inhämtande av snabbupplysningar enligt 6 kap. 20 § föräldrabalken och/eller som ett uppdrag att anordna samarbetsamtal enligt 6 kap. 18 § föräldrabalken. Tingsrätten anser att det är tveksamt om den reglering som finns idag är tillräcklig och ger utrymme för att använda olika metoder för samförståndslösningar. Det är därför önskvärt att frågan övervägs ytterligare.

Konsekvensanalysen – ekonomiska konsekvenser

Tingsrätten vill peka på att en följd av förslaget om informationssamtal kan vara att de kvarvarande målen blir mer komplicerade än tidigare. Tingsrätten är också tveksam till om förslaget kommer medföra att antalet verkställighetsärenden minskar.

Detta remissyttrande har beslutats av lagmannen Karin Nacke och chefsrådmannen Agneta Lilja. Föredragande har varit tingsfiskalen Lisa Ragnesten.

Karin Nacke

Lisa Ragnesten